

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu za 2020 r.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która została powołana w celu udzielania wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości poprzez własne zaangażowanie, współpracę z pracownikiem socjalnym oraz instytucjami do tego powołanymi. Celem współpracy jest poprawa własnego życia oraz integrowanie się ze społeczeństwem. Brak współudziału i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów może stanowić podstawę do zmniejszenia pomocy bądź odmowy udzielenia pomocy.

I. ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działa i realizuje i wykonuje zadania na podstawie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 2) ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych
- 3) ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. z uwzględnieniem podziału na następujący typ zadań:
  - a) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym,
  - b) zadania własne gminy

Zadania własne Ośrodek realizuje na podstawie Uchwały Nr XIII/77/00 Rady Gminy w Kotuniu z dnia 6 marca 2000 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu do przyznawania i udzielania świadczeń pomocy społecznej z zadań własnych gminy oraz upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej Nr OK.0113/3/04 z dnia 04.05.2004 r.

c) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane na podstawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do podejmowania decyzji administracyjnych z zakresu zadań zleconych (Uchwała Nr VIII/55/91 Rady Gminy w Kotuniu z dnia 21 marca 1991 r.

4) świadczeń rodzinnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie Upoważnienia Wójta Gminy Kotuń w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania i podpisywania decyzji w sprawach o świadczenia rodzinne nr OK.0113/2/04 z dnia 4.05.2004 r.

5) świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym alimentów. Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie

Upoważnienia Wójta Gminy Kotuń nr ROP 0113/3/08 z dnia 08.08.2008 r. do prowadzenia postępowania w sprawach ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji w tych sprawach, Uchwały Nr XX/108/08 Rady Gminy w Kotuniu z dnia 29 września 2008 r. w sprawie upoważnienia do załatwiania spraw indywidualnych z zakresu administracji publicznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych i postanowień w sprawach dot. pomocy osobom uprawnionym do alimentów. oraz Uchwały Nr XXIV/145/09 Rady Gminy w Kotuniu z dnia 23 lutego 2009 r. w sprawie udzielenia upoważnienia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

6) zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie Zarządzenia Nr 27/2014 Wójta Gminy Kotuń z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach dla opiekunów.

7) przyznania Karty Dużej Rodziny zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ośrodek realizuje powyższe zadanie na podstawie Zarządzenia Nr 32/2014 r. Wójta Gminy Kotuń z dnia 20 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu do prowadzenia postępowań w sprawach związanych z przyznaniem Karty Dużej Rodziny, w tym wydawania decyzji administracyjnych.

8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. wsparcia rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Zadania w tym zakresie były realizowane na podstawie Uchwały Nr XIV/90/12 Rady Gminy Kotuń z dnia 20 lutego 2012 r. w zakresie wyznaczenia Ośrodka do realizacji zadań wynikających z wspierania rodziny oraz Zarządzenia Nr 58/2012 Wójta Gminy Kotuń

9) z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie udzielenia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

10) profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należących do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

11) przeciwdziałania narkomanii zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

12) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych oraz Upoważnienia Wójta Gminy Kotuń Nr ROP 070.3.2015 z dnia 31.03.2015 r. w sprawie upoważnienia kierownika Ośrodka do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób innych niż ubezpieczone.

13) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zadania w tym zakresie były realizowane na podstawie Zarządzenia Nr 12.2016 Wójta Gminy Kotuń z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej właściwej do

realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz upoważnienia kierownika tej jednostki do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w tym zakresie.

- 14) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 15) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- 16) Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o Prawo ochrony środowiska
- 17) Innych przepisów oraz zadań na podstawie Uchwał Rady Gminy , zawartych umów i porozumień.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu w 2020 r. zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- ✓ Systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- ✓ Podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- ✓ Analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- ✓ Opracowywanie i realizację programów unijnych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie zamieszkującym na terenie Gminy Kotuń. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielona z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II . STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA

W 2020 r. struktura funkcjonowania GOPS nie uległa zmianie, szczegółową strukturę organizacyjną określa poniższy schemat:

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB	W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY
OGÓŁEM	10	10
z tego:	1	1,00
kierownicy		
pracownicy socjalni ogółem, z tego:	4	4,00

specjalista pracy socjalnej	4	4,00
pracownik socjalny	0	0,00
w tym:	4	4,00
w rejonach opiekuńczych		
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1	1,00
główna księgowa	1	1,00
kasjerka	0	0
Inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych i FA	2	2,00
Asystent rodziny	1	1,00

Ponadto na umowę zlecenie Ośrodek zatrudniał:

- 1) psychologa (10 godz. tygodniowo)
- 2) opiekunkę domową (40 godz. tygodniowo w zależności od potrzeb)
- 3) 2 terapeutów świadczących Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze (po 15 godz. miesięcznie)

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W Gminie Kotuń realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych świadczenia rodzinne pobierało w 2020 r. 448 rodzin.

Ogółem na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wydatkowano 3.177 593,00 zł.

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych przyjętych zostało 507 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i tyle samo zostało wydanych decyzji dotyczących ustalenia prawa do w/w świadczeń.

W ramach realizacji ustawy o osobom uprawnionym do funduszu alimentacyjnego wpłynęło 21 wniosków o ustalenie prawa do funduszu alimentacyjnego i tyle samo zostało wydanych decyzji dotyczących ustalenia prawa do w/w świadczeń.

Rodzaje świadczeń i środki finansowe na ten cel przedstawiają się następująco:

- zasiłki rodzinne przyznane dla 317 rodzin w tym na 722 dzieci na kwotę – **825 073,37 zł.**
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka otrzymały 22 osoby na kwotę **20 442,22 zł**
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przyznano 27 osobom na kwotę **63 936,48 zł**
- dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka zostały przyznano 30 osobom na kwotę **47 323,59 zł**

- dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego otrzymywało 46 osób na kwotę **51 309,25 zł**
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przyznano 455 osobom na kwotę **42 553,51 zł**
- dodatki na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła przyznano 7 rodzinom na kwotę **7 684,00 zł**
- dodatki na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w których znajduje się szkoła przyznano 116 rodzinom na kwotę **75 605,14 zł**
- dodatki z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej otrzymało 103 rodziny na kwotę **136 447,51 zł**
- zasiłki pielęgnacyjne zostały przyznane dla 186 osób na kwotę **438 461 zł**
- świadczenia pielęgnacyjne otrzymało 33 osoby na kwotę **679 928,00 zł**
- specjalny zasiłek opiekuńczy przyznano 13 osobom na kwotę **79 360,00 zł**
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka otrzymało 60 rodzin na kwotę **60.000,00 zł**
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego otrzymało 19 rodzin na kwotę **163 041,00 zł**
- liczba dłużników alimentacyjnych w gminie – **32 osoby**
- składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznym oraz na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników opłacono za 26 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na kwotę **162 773,00 zł**
- składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznym oraz na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników opłacono za 10 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy **22 351 zł**
- świadczenia rodzicielskie pobierało 17 kobiet na kwotę **217 115,00 zł.**

Ponadto opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za 22 osoby pobierających świadczenia opiekuńcze na kwotę **33 636,00 zł.**

IV. Świadczenia wychowawcze.

Ogółem na świadczenia wychowawcze wydatkowano 8 153 500,00 zł.

Od 2016 r. w tutejszym Ośrodku realizowany jest Program RODZINA 500+, który gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci.

- świadczenia wychowawcze w 2020 r. wypłacono 990 rodzinom na 1.703 dzieci w łącznej kwocie **8 047 329,61 zł.**

V. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia lub w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bez względu na wiek przy spełnieniu kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi. Organ właściwy wierzyciela wydaje po zakończeniu okresu świadczeniowego decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika należności z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione do alimentów.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej. Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego ma na celu poprawę skuteczności w egzekwowaniu zaległych alimentów.

W ramach realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

- rozliczano należności dłużników alimentacyjnych poprzez ustalanie zadłużeń dłużników alimentacyjnych (liczba dłużników w gminie – 32
- rozliczono wpłaty od komorników sądowych oraz dłużników alimentacyjnych w łącznej liczbie 201 wpłat na łączną kwotę **73 864,38 zł.**
- skierowanych zostało 13 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych do organów właściwych z terenów innych gmin.
- przeprowadzono 17 wywiadów z dłużnikami alimentacyjnymi, w trakcie których odebrano od nich oświadczenia o stanie majątkowym oraz sytuacji rodzinnej i finansowej dłużników
- przekazano komornikowi sądowemu 23 informacje mające wpływ na egzekucję należności pochodzących z wywiadu alimentacyjnego, a także otrzymanych od wierzycieli oraz wynikających z posiadanych przez GOPS dokumentów
- zobowiązano 7 dłużników do zarejestrowania się w PUP jako bezrobotny lub poszukujący pracy, po czym skierowano 11 informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników
- wszczęto 9 postępowań o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań
- skierowano 11 zawiadomień do Policji o popełnieniu przestępstwa
- skierowano do komorników sądowych 11 zapytań dotyczących posiadanych informacji o dłużnikach alimentacyjnych

W 2020 r. Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał **13 118,00 zł.** , w tym do budżetu Państwa przekazano 5 566,00 zł.

VI. Karta Dużej Rodziny

W ramach realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny przyjęto 52 wnioski o wydanie karty złożonych przez 52 rodziny. W związku z przyjętymi wnioskami wydanych zostało 475 Kart Dużej Rodziny. łączny koszt realizacji wynosi **301,00 zł.**

VII. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ponadto opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za 22 osoby pobierających świadczenia opiekuńcze na kwotę **33 636,00 zł.**

VIII. POMOC SPOŁECZNA

W 2020 r. system pomocy społecznej objął wsparciem 202 rodzin, których przebywało 532 osoby. Rodziny te korzystały z szeroko rozumianej pomocy społecznej tj. pomocy finansowej, pracy socjalnej, poradnictwa psychologicznego, pomocy w załatwianiu spraw w urzędach, sądach, orzecznictwie do spraw niepełnosprawności, ustalania uprawnień do rent, emerytur. Ponadto pracownicy Ośrodka przeprowadzali wywiady alimentacyjne dla innych ośrodków, wydawali opinie i informacje po przeprowadzeniu wywiadu dla PCPR, Policji, sądów i innych uprawnionych instytucji.

Wśród klientów Ośrodka dominują osoby mające trudności z funkcjonowaniem społecznym, u których występują problemy rodzinne, zdrowotne i prawne. Wiele rodzin szuka w Ośrodku Pomocy informacji na temat możliwości skorzystania ze swoich uprawnień, możliwości formalnych rozwiązań swoich problemów, oczekują wsparcia i zrozumienia. Każda osoba zgłaszająca się osoba jest obsługiwana przez pracownika socjalnego w sposób profesjonalny i zgodnie z etyką zawodową stara się pomóc w rozwiązywaniu problemów

W Gminie Kotuń wg stanu na dzień 31.12.2020 r. zamieszkiwało 8 426 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 6,31 % mieszkańców zostało objętych pomocą społeczną.

Głównymi powodami przyznania świadczeń są:

POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	1	132	327
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	4	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	21	125
W TYM:	5	16	102
WIELODZIETNOŚĆ			
BEZROBOCIE	6	40	117

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	70	142
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	99	201
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	106	332
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	16	44
RODZINY WIELODZIELNE	11	14	78
PRZEMOC W RODZINIE	12	3	6
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	46	82
NARKOMANIA	15	1	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	3	3
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

1. W 2020 r. do pomocy społecznej wpłynęło 680 wniosków.
2. Wszczęto 680 postępowań administracyjnych zakończone wydaniem decyzji administracyjnej (pomoc wymienioną w punktach 3- 12)
3. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych (terapia dzieci autystycznych oraz niepełnosprawnego intelektualnie) skorzystały 2 rodziny (2 dzieci) z 12 osobami w rodzinach w łącznej ilości 345 godzin. Na w/w świadczenia wydatkowano **12 070 zł.**
4. Wypłacono zasiłki stałe z tytułu niepełnosprawności lub wieku 36 osobom o liczbie osób w rodzinach 41. Łącznie było to 390 świadczeń na łączną kwotę **214 245 zł.**
5. Wypłacono zasiłki okresowe z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności 24 osobom o liczbie osób w rodzinie 58. Łącznie było to 95 świadczeń w wysokości **45 950 zł.**
6. 18 osób o liczbie osób w rodzinach 19 objęto usługami opiekuńczymi z powodu długotrwałej choroby i wieku powodujących niesamodzielność

- w codziennym funkcjonowaniu. Wykonano 6095 godzin usług o łącznej wartości **165 589 zł**.
7. Wypłacono zasiłki celowe na łączną kwotę **178 236 zł** – 122 osobom, o liczbie osób w rodzinach 297.
  8. W szczególnych przypadkach spowodowanych długotrwałą chorobą oraz wysokimi kosztami leczenia wypłacono zasiłki celowe specjalne 28 osobom o liczbie osób w rodzinach 53 na łączną kwotę **23 400 zł**.
  9. Przeprowadzono postępowania administracyjne związane z odpłatnością 11 osób: chorych psychicznie oraz niepełnosprawnych ruchowo w Domach Pomocy Społecznej. Poniesiono odpłatność za pobyt w/w osób w DPS-ach w wysokości **228 868 zł**. Pełen koszt odpłatności za pobyt wyniósł w zależności od typu domu pomocy społecznej w granicach 2 800- 3 999 zł miesięcznie, natomiast gmina ponosiła odpłatność w wysokości 1 685,81 do 3 120,56 zł miesięcznie. Wydatki ponoszone przez gminę stanowią uzupełnienia odpłatności mieszkańców DPS.
  10. W ramach Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2020 r. objęto 365 osób (w tym dzieci korzystające z bezpłatnych obiadów w szkołach) z 118 rodzin o liczbie osób w rodzinie 297 w tym:
    - a) bezpłatnym dożywianiem w szkołach objęto 152 dzieci z 71 rodzin oraz 1 osobę dorosłą, o łącznej liczbie osób w rodzinach 339. łącznie wydano 688 posiłków na kwotę **41 564 zł**. Przeciętny koszt posiłku to około 6,51 zł.
    - b) pomoc finansową z programu Dożywianie otrzymało 118 osób o liczbie osób w rodzinach 297. Wypłacono 271 świadczeń o średniej wysokości zasiłku około 585 zł na łączną kwotę **158 436 zł**.
  11. Z 4 osobami (wykonującymi prace społecznie-użyteczne) zawarto kontrakty socjalne, z czego dokonano oceny realizacji i zakończono 4 z nich.
  12. Za 33 osoby pobierające zasiłek stały opłacono składki zdrowotne w kwocie **18 463 zł**.
  13. Pracownicy socjalni uczestniczyli w 16 interwencjach, w których zachodziło zagrożenie zdrowia i życia osób potrzebujących pomocy. W trakcie interwencji wielokrotnie pracownicy byli narażeni na agresję ze strony osób w stosunku do których podjęto interwencję oraz psów.
  14. Z działalności ośrodka sporządzana jest szeroka sprawozdawczość. Za 2020 r sporządzono 266 sprawozdań dotyczących pomocy społecznej, 8 sprawozdań dotyczących świadczeń rodzinnych, 15 sprawozdań dotyczących świadczeń wychowawczych, 4 sprawozdania dotyczące funduszu alimentacyjnego, 4 sprawozdania z Karty Dużej Rodziny oraz 17 sprawozdań dotyczących Dobrego Startu.
  15. 19 osobom przyznano świadczenie zdrowotne finansowane ze środków publicznych oraz sporządzono do każdej ze spraw metrykę sprawy.
  16. 49 rodzinom z 206 osobami w rodzinie udzielono pomocy psychologicznej.
  17. Sporządzono 58 wywiadów alimentacyjnych na potrzeby innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz opinie na zlecenie PCPR i Sądu.

1. PRACA SOCJALNA.

Pomoc w formie pracy socjalnej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależniona od posiadanego dochodu. Praca socjalna skierowana jest na przywróceniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności. Praca socjalna jest działalnością zawodową opartą na relacji pracownika socjalnego z klientem. To klient i jego problem warunkują

powstanie relacji pomocy oraz podjęcie działań naprawczych. Klienci trafiają do pracownika socjalnego w bardzo różny sposób i kierują nimi różne motywacje. Poszukując możliwości wyjścia z trudnej sytuacji są otwarci na współpracę z pracownikiem socjalnym. Mają duże oczekiwania wobec niego i instytucji pomocy, jednak równocześnie mają świadomość konieczności własnego udziału w procesie zmiany swojej sytuacji. Inną grupę stanowią klienci, którzy od instytucji pomocy społecznej oczekują naprawienia ich sytuacji życiowej, traktując oferowane świadczenia, jako im należne i reprezentują postawę roszczeniową wobec pracownika socjalnego. Nie chcą współpracować z pracownikiem socjalnym, oczekują pomocy i rozwiązywania ich problemów bez ich udziału. Wielu klientów pomocy społecznej nie wykazuje zainteresowania i motywacji do zmiany swojej sytuacji. Część z nich nie ma odpowiednich umiejętności do zajęcia się swoimi sprawami. Rodziny są bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego i organizacji dnia codziennego. Dziedziczna staje się bieda i bierna postawa wobec pracy i nauki. Sposobem na życie jest umiejętne pozyskiwanie różnorodnych świadczeń. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej starają się zmieniać te postawy i wskazywać klientom konieczność przejęcia przez nich odpowiedzialności za siebie i swoją rodzinę. W 2020 pracą socjalną objętych zostało 202 rodziny (532 osoby w rodzinie). W 2020 r praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie wspierania w uzyskiwaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji m.in. polegała na pomocy w wypełnianiu wniosków, informowaniu o różnych uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego. Ponadto w stanie epidemii pracownicy socjalni zapewniali seniorom, którzy zdecydowali się na pozostanie w domu wsparcia w formie zabezpieczenia artykułów podstawowej potrzeby, w tym artykułów spożywczych oraz środków ochrony osobistej.

Inne najczęściej występujące formy pracy socjalnej:

1. Rozmowy wspierające i motywujące (w szczególności rodzin ubogich i dotkniętych alkoholizmem, osób zwolnionych z zakładu karnego) -191 rodzin
2. Pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności -36 rodzin
3. Informowanie o przysługujących uprawnieniach -191 rodzin
4. Organizowanie wsparcia psychologicznego- 46 rodzin
5. Współpraca z kuratorem – 22 rodziny
6. Pomoc w uzyskiwaniu świadczeń (emerytalno- rentowych, alimentów, itp.)- 52 rodziny
7. Współpraca z instytucjami i organizacjami (Policja, PCPR, PUP, Sąd, itp.) – 69 rodzin
8. Współpraca ze szkołą, pedagogiem szkolnym- 166 rodzin
9. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (wysyłanie cv, korzystanie z Internetu, kserowanie dokumentów, wyszukiwanie wolnych miejsc pracy)- 69 rodzin
10. Uczenie racjonalnego wydatkowania budżetu domowego- 102 rodziny
11. Pomoc osobie bezdomnej w rozwiązywaniu problemu uzależnień i schronienia – 4 rodziny
12. Wsparcie rodzin w zakresie ochrony macierzyństwa- 21 rodzin
13. Pomoc osobom długotrwale chorym i niepełnosprawnym w załatwianiu spraw urzędowych - 136 rodzin.
14. Reprezentowanie podopiecznych GOPS w instytucjach tj. szpital, ZOL, hospicjum, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności itp. – 88 rodzin.

IX. PIECZA ZASTĘPCZA

Podstawę prawną działań w zakresie pieczy zastępczej stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawodawca wyróżnił dwie formy pieczy zastępczej: rodzinną pieczę zastępczą oraz instytucjonalną pieczę zastępczą. Rodzinną pieczę zastępczą tworzą rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka, jednak na terenie powiatu Siedleckiego nie funkcjonuje Rodzinny Dom Dziecka. Z uwagi na umieszczenie 8 dzieci w 6 rodzinach zastępczych oraz za 1 dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej Gmina w ramach współfinansowania wydatków z Powiatem wydatkowała łącznie **73.755,38 zł.** w tym za pobyt w rodzinach zastępczych – **39. 947,58 zł.** natomiast za pobyt 1 dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej **33.807,80 zł.**

W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i następnie wnioskuje do kierownika Ośrodka o przydzielenie temu rodzicowi asystenta rodziny. W omawianym okresie sprawozdawczym z terenu Gminy Kotuń wsparciem asystenta rodziny nie została objęta żadna rodzina, z uwagi na brak świadczenia pracy przez asystenta rodziny. Zadania asystenta rodziny były w większości realizowane przez pracowników socjalnych w ramach swoich obowiązków.

Ogółem w ramach realizowanego zadania poniesiono koszt w wysokości **10 527,27 zł.**

Głównym celem zadania była realizacja pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez pracowników socjalnych zatrudnionych w tutejszym GOPS.

Ich zadaniem poza ich zakresem obowiązków było całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do podniesienia samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym było indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków- rodziców i dzieci. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem jakie powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbania, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta rodziny.

X. PRZEMOC

W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2020 r. wszczęto 27 nowych procedur. Powołano 23 Grupy Robocze do pracy z nowymi rodzinami z problemem przemocy. Ponadto członkowie GR pracowali z rodzinami, u których w/w procedurę wszczęto w poprzednich latach (łącznie w 2020r. zajmowano się 38 NK). W sumie w 2020 r. odbyło się 90 spotkań GR i 21 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W spotkaniach Grup Roboczych w dużej mierze zaangażowani są pracownicy socjalni, którzy uczestniczą w każdym spotkaniu, monitorują sytuację w rodzinach, przeprowadzają wielokrotnie rozmowy motywujące zarówno osobę stosującą przemoc jak i doznającą przemocy. W ramach swoich obowiązków służbowych pracownicy socjalni kilkadziesiąt godzin rocznie zajmują się pracą z rodziną i tak np. pierwsze spotkanie z osobami potrzebującymi pomocy zajmuje ok. 4

godziny. Procedura Niebieskiej Karty to nie tylko mozolna , wręcz „szyfrowa” praca z rodzinami ale również olbrzymi pakiet biurokracji, który z mocy ustawy został nałożony na pracowników GOPS. Jednateczka procedury NK prowadzona w rodzinie to plik dokumentów, notatek, wezwań. Zamknięcie procedury w rodzinie nie kończy współpracy z rodziną, pracownik w dalszym ciągu utrzymuje kontakt z rodziną.

XI. PRACE SPOŁECZNIE-UŻYTECZNE

Od 2013 roku na terenie Gminy Kotuń są prowadzone prace społecznie- użyteczne, które wykonują osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach. W 2020 roku w okresie marzec - listopad w ramach zawartego porozumienia o współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Siedlcach do wykonywania prac zostały zakwalifikowane 4 osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby te wykonywały prace porządkowe mające na celu utrzymanie czystości ulic, obiektów i konserwację chodników na terenie Gminy Kotuń. Dla pracowników zakupiono rękawiczki ochronne, kamizelki odblaskowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania porządku i czystości m.in. , grabie, sekatory i benzynę niezbędną do koszenia trawy. Na terenach zielonych w/w kosili trawę , grabili, wycinali krzewy i wykonywali ogólne prace ogrodniczo-konserwatorskie. Pracownik socjalny monitorował pracę w/w po czym zapisywał godziny pracy na liście obecności podpisywanej przez każdą osobę oraz serwisował sprzęt.

Pracownicy socjalni wielokrotnie zmagali się z problemem alkoholowym pracowników oraz musieli motywować do systematycznego stawiania się w miejscach pracy oraz wyrobienia normy godzinnej wymaganej w danym miesiącu kalendarzowym. Ponadto motywowali do utrzymywania odpowiedniej higieny ciała pracowników.

XII. PROJEKT „CZAS SENIORA”

Od 3 stycznia 2020 r. Gmina Kotuń w partnerstwie z Gminami: Skórzec, Siedlce i Wiśniew realizuje projekt pt. „CZAS SENIORA” dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych.

Realizatorami projektu są Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

Cel główny projektu:

Zwiększenie aktywności i uczestnictwa 234 osób (185K i 49 M) niesamodzielnym tj. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zamieszkałych na terenie Gminy Kotuń – 75 osób (57 K, 18 M), Gminy Skórzec – 75 osób (55 K, 20 M), Gminy Siedlce - 62 osoby (53 K, 9 M), Gminy Wiśniew – 22 osoby (20K. 2M)

W każdej z gmin zostały utworzone Lokalne Kluby Seniora. W ramach prowadzonych Klubów realizowane są następujące rodzaje usług opiekuńczych :

- ✓ Edukacja prozdrowotna – wykłady z indywidualnymi konsultacjami Uczestników Projektu ze specjalistami: lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, fizjoterapeuta;
- ✓ Edukacja prozdrowotna – warsztaty pn. Pierwsza pomoc przedmedyczna;
- ✓ Edukacja prozdrowotna – warsztaty kulinarne pn. Zdrowy senior – dieta i zasady zdrowego odżywiania się;
- ✓ Edukacja prozdrowotna – terapia tańcem i ruchem czyli gimnastyka rehabilitacyjna;
- ✓ Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych e-Senior. Zajęcia obejmują podstawy obsługi komputera w zakresie umiejętności komunikacji ze światem zewnętrznym, w tym wyszukiwarki: rozkładów jazdy autobusów i pociągów, e-płatności, godziny otwarcia

przychodni i apteki, rezerwacja wizyty u lekarza, e-prasa, e-zakupy, komunikacja za pomocą skype/a, komunikowanie się z rodziną i przyjaciółmi za pomocą internetu, obsługi telefonu, tabletu.

- ✓ Działalność kulturalna : jednodniowe wyjazdy do kina, teatru, koncerty, muzeum, imprezy kulturalne.
- ✓ Zajęcia sportowe; nordic walking, aquaerobic basen, kręgle, bilard.
- ✓ Zajęcia rozwijające umiejętności i zainteresowania seniorów i zagospodarujące czas wolny: rękodzieło, szydełkowanie, hafciarstwo, kulinaria, warsztaty taneczne, muzyczne.
- ✓ Zajęcia zwiększające aktywność i uczestnictwo seniorów w życiu społecznym – trening pamięci.
- ✓ Spotkania i prezentacje międzygminne.
- ✓ Wyjazdy integracyjno-aktywnościowe.
- ✓ Obchody Narodowego Dnia Seniora.
- ✓ Utworzenie i prowadzenie grup samopomocowych.

Ponadto na terenie Gminy Kotuń została utworzona wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Został zakupiony sprzęt m.in. wózki inwalidzkie, chodziki rehabilitacyjne, podnośniki wannowe, siedziska wannowe obrotowe z oparciem, ławeczki wannowe, kule, taborety pod prysznic, maty antypoślizgowe do wanny lub pod prysznic, uchwyty do łazienki, laski dla osób niewidomych, naklejki brajlowskie na klawiaturę, szyny podjazdowe, szyny teleskopowe, łóżka rehabilitacyjne proste, łóżka ze sterownikiem elektrycznym, materace przeciwoleżynowe, krzesła sedesy na kółkach

Wartość projektu – 4.680 508,69 zł.

Okres realizacji projektu 24 miesiące. Z uwagi na obostrzenia rządowe okres realizacji projektu prawdopodobnie ulegnie wydłużeniu.

XIII. WSPÓŁRACA

Ośrodek przy realizacji poszczególnych zadań współpracował z wieloma podmiotami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Wśród najważniejszych podmiotów, z którymi prowadzona jest regularna współpraca należą w szczególności :

- Szkoły,
- Policja
- Kuratorzy sądowi
- Kościoły z terenu gminy Kotuń
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe
- Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach
- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Siedlcach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Centrum Integracji Społecznej

XIV. WNIOSKI

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w Gminie Kotuń realizowanych jest wiele działań, które skierowane są do mieszkańców w celu zaspokajania

ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi, zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania. Jednak z powodu obecnej sytuacji występowania stanu epidemii oraz wprowadzanych ograniczeń na terytorium Rzeczypospolitej polskiej problemy mieszkańców stają zupełnie odmienne. Nie znaczy to, że znikną obecne trudności, ale na pierwszy plan wyłaniają się problemy związane z kryzysem i osamotnieniem.

Rok 2020 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy Społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

W szczególności poprzez :

- 1) prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej,
- 2) wdrażanie projektów w ramach środków unijnych,
- 3) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup podopiecznych,
- 4) kontynuacji lokalnych gminnych programów : w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii)
- 6) zwiększeniu współpracy z innymi podmiotami na poziomie lokalnym,
- 7) stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemiologicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- 8) sporządzanie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców,
- 9) kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokajania niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadające godności człowieka.
- 10) Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

Z up. Wójta Gminy
KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kozanach

mgr Grażyna Rybak